

Juniáles

Dňa 22. 06. 2019 Bandzekovská lúka ožila veselou vravou, konal sa Juniáles – tradičná kultúrno-spoločenská akcia v obci. Prípravy sa realizovali niekoľko týždňov predtým, keď sme sa stretávali a riešili program. Všetci sme dúfali, že nás počasie nesklame, ale predpovede tomu nenasvedčovali, o čom sme sa aj neskôr presvedčili.

Od rána sa stanovým táborom šíril ruch. Každý kto mohol, pomáhal. Jedni sa chytali výzdoby, druhí pripravovali stanovišťa na súťaže, chlapi chystali stoly. Tento rok boli guláš majstrami Miško Cibula s otcom a ďalšími pomocníkmi. Ráno pomedzi mraky

svietilo slniečko, nič nenasvedčovalo tomu, že by malo pršať, okrem predpovede počasia, ktorú sme neúnavne sledovali. Postupne sa obloha začala zaťahovať a predpovede nabrali na reálnosti. Na naše sklamanie sa krátko po dvanástej hodine rozpršalo. A čo teraz? Potrebovali sme sa rýchlo rozhodnúť. Predpoveď počasia bola v celku priaznivá, pršať prestane okolo štvrtej. Nič iné neostávalo, iba to risknúť a pokračovať v prípravách.

O 14:00 hodine sa mohol pomedzi kvapky dažďa Juniáles začať. Rodičov s deťmi to neodradilo, nasadili im gumáky, pršíplášte a začalo sa súťažiť. Pre deti bolo pripravených osem stanovišť. Prvé tri stanovišťa sa niesli v športovom duchu – prechádzka vo veľkých „topánkach“, skok vo vreci, chôdza na kladine s vajíčkom. Ďalej nasledoval „faktor strachu“. Deti museli vybrať z pohára červíka.

pokračovanie na str. 2

Šla svetom láska

*V bezvetří citu, v dobra zatmení,
hľadala cestu
k srdciam zraneným,
posledná nádej, biednych kráľovná.*

Bola to cesta prašná, nerovná.

*Na každom kroku trnie krutosti,
klamstva a hriechu,
nevšímavosti...*

*Mnohokrát zaschla slza na rane.
Tak prišla tvoja láska k nám,
Pane.*

*Autor: Janka Bernáthová-Lehotská
zo zbierky Nádej na dne slzy*

Disciplína len pre odvážnych alebo len pre rodičov, ktorí sa podujali prevziať túto úlohu. Našli sa aj odvážlivci ako napr. Veronika Ráchelová, ktorá nebojácne vložila ruku do pohára a červíka bez problémov vytiahla. Ďalej nasledovali hasiči s pumpami. Deti museli prúdom vody zhodiť čo najviac plechoviek. Po zdolaní tejto disciplíny sa deti zapotili, ale po vedomostnej stránke. Stála pred nimi vanička s všakovým odpadom a ich úlohou bolo správne vyseparovať jednotlivé odpadky. Posledným stanovišťom boli jaskyniari, ktorí si pre deti pripravili plazivku, možnosť vyliezť po rebríku, či skúsiť aké je to, keď sa musia pretiahnuť úzkym priestorom. Katka Kollárová to za takého počasia absolvovala dvakrát v daný deň. Nepriaznivé počasie pre nich nebolo prekážkou. Zaslúžili by si bobríkov odvahy. Na konci ich čakala sladká odmena, diplom a lístok do detskej tomboly. Každý bol výherný.

Predpoveď počasia nesklamala a naozaj okolo 16:00 hodiny sa obloha trochu vyjasnila a dážď ustál. Po súťažiach program pokračoval ukážkou hasičského zásahu. Hasiči z Liptovského Hrádku za pomoci miestnych hasičov predviedli, ako vyzerá ich zásah pri dopravnej nehode, keď je potrebné auto doslova rozstrihať. Následne ho zapálili a ukázali, že sú majstri svojho povolania. Oheň skrotili behom minúty. V programe bola zahrnutá aj pena, ale pre nepriaznivé počasie sa zrušila. Presúva sa na koniec leta.

Po detskej tombole nasledovala veľká tombola a potom už nič nebránilo v tom, aby začala tá pravá zábava. Do tanca hrá Dj Handrk a parket sa postupne zaplňuje ľuďmi. Pomaličky sa stmieva a nastáva čas zapálenia vatry. Tejto pocy sa tradične ujíma pán Ferko Malatín. Ľudia stoja okolo vatry a spievajú ľudovú pesničku „Na kráľovej holi“. Danej chvíli to dodáva

veľmi dobrú atmosféru. Potom sa opäť tanečný parket zaplní a tancuje sa do neskorých nočných hodín.

Na záver chcem vyjadriť úprimnú vďaku všetkým organizátorom, hasičom, sponzorom, kuchárom gulášu, Speleo kempu Červené vrchy a ostatným dobrovoľníkom, ktorí pomohli pri prípravách. Osobitne sa chcem poďakovať malúžinským chlapcom – A.Pastuchovi, T. Šiškovi, Z. Bartkovi, R. Ozdínyimu, M. Ozdínyimu, T. Hellebrantovi, M. Petrenkovi, M. Socháňovi, ktorí stavali tohtoročnú Jánsku vatru a nezľakli sa tolkej kopy dreva. Sponzorom vatry bol tradične R.Petrulák. Tiež ďakujeme F.Filipovi za prepožičanie priestorov bývalého stanového tábora. Bez spoločného úsilia by sa nám nepodarilo zorganizovať takúto akciu.

Ďakujeme sponzorom: Adam Dúbravec Dovalovo, Alpine Pro Lipt. Mikuláš, Anastázia Šušelová Malužiná, Auto Kamo - Miroslav Trvalec Malužiná, BIO Centrum Zdravý človek Lipt. Hrádok, Drevona Malužiná, Elektrik - Bobák Bratislava, Eurovia - Kameňolomy Žilina, Eurovia - mobilná linka Malužiná, Farma Východná, Financon, s.r.o. Lipt. Mikuláš, Drevo-land Tosa Lipt. Mikuláš, Info centrum Lipt. Mikuláš, Pedikúra Jana Urbanová Lipt. Mikuláš, Klenoty Lipt. Hrádok, Lekárň na Hradnej Lipt. Hrádok, Masážny salón Slniečko Lipt. Hrádok, Obec Hybe, Obec Malužiná, Obec Nižná Boca, Obec Veterná Poruba, Oknerok Malužiná, Pečivárne Liptovská Porúbka, Pemmeva Závažná Poruba, Penzión Larion Kráľova Lehota, Potraviny u kamaráta Malužiná, Quatro, s.r.o. Liptovský Mikuláš, RE Znovu ľúbené veci Lipt. Mikuláš, Tatraspol Jaro Brezina Hybe, Tranocius Lipt. Mikuláš, Unimix stavebniny Lipt. Hrádok, Urbár Nižná Boca, Verex Liptovský Mikuláš, Lesy SR Malužiná, Rado Pwtrulák, z Malužinej rodiny Španková, Bartková, Gulašová, Chytilová, Krišáková, Petuláková.

-kbartkova-

Akí sme bohatí

V jeden deň otec spolu so svojou bohatou rodinou zobral svojho syna na výlet po celej krajine, pretože mu chcel ukázať rozdiely medzi ľuďmi a hlavne mu chcel ukázať, akí chudobní sú ľudia v iných častiach krajiny. Strávili jeden celý deň a celú noc na farme jednej veľmi chudobnej rodiny. Keď sa vrátili z výletu, otec sa opýtal syna, „Tak ako sa ti páčil výlet?“ „Bolo to veľmi pekné, tati!“ „A videl si akí chudobní sú ľudia?“, spýtal sa ho otec. „Áno!“ „A čo si sa naučil?“

Syn odpovedal „Všimol som si, že my máme doma jedného psa, no oni ich majú štyroch. Máme bazén, ktorý dosiahne až do stredu našej záhrady, oni majú jazero, ktoré nemá konca. V našej záhrade máme drahé dovezené lampy, oni majú tisíce hviezd. Naša záhrada je veľmi veľká, ale oni majú pre seba celú krajinu.“ Keď malý chlapec skončil, jeho otec nemal slov. A syn ešte dodal, „Ďakujem, tati, že si mi ukázal, akí sme chudobní!“

Je to krátky príbeh, ktorý v sebe skrýva určité zamyslenie. Kto je bohatý? Je bohatý

ten, kto má veľké množstvo peňazí, moc, slávu? Je to vec pohľadu. Ak máte priateľov, zdravie, lásku, pozitívny prístup k životu, máte všetko, čo potrebujete. Sú isté veci, ktoré si za peniaze nekúpíte. Úprimné priateľstvo a sila lásky dokážu Váš život obohatiť najviac. Veľakrát myslíme na to, čo nemáme, nie na to, čo máme. Všetko v našom živote závisí od toho, ako sa na veci pozeráme. Voda je pre nás úplne bežná, nepovažujeme ju za niečo výnimočné, v niektorých krajinách sveta je to tá najväčšia vzácnosť. Veľmi pekný výrok povedal spisovateľ Paul Coelho.

„To my živíme Dušu sveta a zeme, kde žijeme, bude lepší alebo horší podľa toho, akí budeme my. Záleží na sile Lásky, pretože keď milujeme, vždy si prajeme byť lepšími, než sme.“

Budme vďační za to, čo máme a prejavujme si lásku každý deň, stačí milé slovo, jemné pohladenie, či úsmev. Prajem Vám nech sú Vaše životy každý deň bohatšie a bohatšie.

-kbartkova-

Nedeľná chvíľka poézie s Jankou Bernáthovou - Lehotskou

Služby božie v jednu májovú nedeľu populárni sa na obecnom úrade končili nečakane. Pani farárka priviedla svoju priateľku- spisovateľku a poetku, autorku niekoľkých zbierok básní, rodáčku z Kráľovej Lehoty, Janku Bernáthovú- Lehotskú. V slnkom zaliatej spoločenskej miestnosti sa niesli slová jej básní, udieľali na citlivú strunu spomienok o detstve, mame, o bolesti, o láskach starých, aj tých terajších. Svoje básne popretkávala svojím životným príbehom. Prvú báseň napísala v nemocnici. Mladá mamička dvoch synov, vtedy 7 a 8 ročných, sa ocitla na pokraji priepasti medzi životom a smrťou. A práve v bolesti a smútku objavila v sebe nevídaný talent.

Začala písať básne a do nich ukladala pocity, ktoré nemala odvahu nikomu povedať. Viera v Boha jej dávala nádej a silu. Keď sa ako zázrakom uzdravila, jej mamička zákernej chorobe podľahla. Vtedy si spomenula na mamine slová z čias, keď ju navštevovala v nemocnici: „Ja by som za teba zobrala ten kríž“. Janka Bernáthová rozpráva o svojom prekrásnom rodisku, milovanom Liptove, spomína na školské časy v Kráľovej Lehoty a Hybiach. Študovala v Banskej Štiavnici, kde dodnes žije a pracuje. Vydala niekoľko zbierok básní- Balada purpurovej ruže /2008/, Listové tajomstvá; /2012/, Slnecná sonáta /2014/ a najnovšia zbierka Nádej na dne slzy, ktorú si môžete požičať

aj v obecnej knižnici Je členkou Autorského klubu v Banskej Štiavnici, redaktorkou Štiavnických novín, držiteľkou titulu Osobnosť kultúry Banskej Štiavnice za rok 2011 a 2013. Pomáha neziskovým organizáciám, angažuje sa v oblasti kultúry a ochrany prírody, čítaním a rozhovormi spríjemňuje pacientom pobyt v nemocnici. Keď ide o správnu vec, dokáže nadšením doslova zapalať iných. Veselá, vtipná, charizmatická spisovateľka končí svoje rozprávanie slovami: „Sme darom svetla, ktoré rozdáваме, aj ktorého sme odrazom...“ a vzápätí púšťa pesničku Májový dážď z CD od speváčky Maji Beňovej...

-MaŠpanková-

Čo ste hasiči, čo ste robili...

Dňa 17. 04. 2019 sa DHZO obce Malužiná zúčastnil pri hasení požiaru na Nižnej Boci. Horela chata.

Dňa 26. 04. 2019 opäť horelo, ale tentokrát na Vyšnej Boci. Išlo tiež o požiar chaty.

Dňa 25. 05. 2019 sa DHZO zúčastnil taktic-

kého cvičenia v ATC Račkova dolina Pribylina s protipovodňovými vozíkmi.

Dňa 13. 06. 2019 DHZ obce Malužiná navštívil materskú škôlku v Kráľovej Lehotě. Išlo o ukážku zásahu s majákmi. Deti dostali rôzne hasičské otázky, ďalej nasledovala ukážka ha-

sičského auta a čo všetko sa v ňom nachádza. Nechýbala súťaž v striekaní na terče. Alexko Muchál mal dôležitú úlohu. Dostal do ruky vysielačku a musel privolať hasičov. Dôvod bol jednoduchý. Je dôležité, aby deti vedeli, ako sa správne privolajú hasiči. Za odmenu dostali diplomy, sladkosť a omalovánku. Pri odchode sa hasiči rozlúčili s majákmi a deti im nadšene kývali.

Burza kníh

Sobota, 6. apríla, sa niesla v duchu tretieho ročníka burzy kníh, ktorá sa konala v zariadení obecného úradu. Pre návštevníkov bolo pripravené malé občerstvenie. Postupne miestnosť zaplnili knižky, ktoré boli ľudia ochotní vymeniť. Na burze sa tiež nachádzali vyradené knihy z knižnice, ktoré si mohli návštevníci zobrať domov. Veď sa hovorí, že dom bez kníh je ako telo bez duše, ak je ich však priveľa, nie je hneď potrebné ich vyhadzovať. Burzy kníh dávajú možnosť „zbaviť sa“ prečítaných, či nepotrebných kníh a nájsť nové zaujímavé tituly. Mňa osobne upútala knižka, ktorá patrila v mojom detstve medzi tie najobľúbenejšie. Pri sťahovaní na Liptov sa stratila. Po čase som na ňu zabudla. Keď som ju uvidela, hneď som sa potešila a hlavou mi preleteli všetky tie krásne detské časy, keď som ju nadšene otvárala a ponárala sa do sveta plné-

ho fantázie. Opäť na chvíľku som sa cítila ako malé dievčatko. Je to zvláštne, ale prinavrátila mi krásne spomienky na detstvo, keď ešte neboli rozšírené počítače, mobily a iné technologické výdobytky a práve knihy pre mňa znamenali vstup do čarovného sveta. Neváhala som a odniesla si ju domov. A vy pamätáte sa na obľúbenú knižku z detstva?

„Za všetko čo je vo mne dobré, ďakujem knihe!“ vyhlásil M. Gorkij. Áno je to tak! Knihy nás robia lepšími, inšpirujú nás, rozosmejú, poučia, rozplácu, takto by sa dalo pokračovať ešte dlho. Kniha v nás dokáže prebudiť všetky možné emócie, rozvíja našu predstavivosť, slovnú zásobu a fantáziu. Veľakrát dáva návod na riešenie rôznych životných situácií. Má svoje opodstatnenie v našich životoch. Posledné mesiace do knižnice pribudlo veľa nových knížiek, ktoré máte možnosť si vypožičať. Neváhajte a prídte, radi Vás v nej uvítame.

-kbartkova-

Dámska jazda dôchodkýň – cieľ: Košice, botanická záhrada

Exotické pestrofarebné motýle nám poletovali ponad hlavy, predvádzali svoju krásu; ich krídla hýrili rôznymi farbami – od blankytno-modrej, červenej, žltej, oranžovej, hnedej až po farbu.

Našej pozornosti neušli ani kaktusy, dominantné svojou veľkosťou. Kvitnúce lekná na jazierkach nás očarili širokou paletou farieb a vôní.

Na pešej zóne v centre mesta sme navštívili Dóm sv. Alžbety, pokochali sa krásou a majestátnosťou chrámu. Za zvukov hrajúcej fontány sme si pochutnali na skvelej káve a koláčiku v jednej z množstva košických kaviarní.

Cesta domov nám ubehla v družnej nálade veľmi rýchlo, hoci sme nakoniec pre meškanie vlaku ostali na stanici v Liptovskom Mikuláši. Našťastie, malužinskí manželia veľmi ľúbia svoje drahé polovičky, nechali nás na pospas osudu a prišli po nás na autách. Prvá babská jazda dôchodkýň sa vydarila a už teraz sa tešíme na ďalšie.

Práca v Škótsku mi zmenila život!

V zahraničí žije vyše milión Slovákov. V uplynulých rokoch z Malužinej odišlo veľa mladých za prácou do zahraničia. Dôvod je jednoduchý vyššie mzdy a lepšie pracovné príležitosti. Situácia sa však postupne mení a čoraz viac Slovákov sa vracia domov. Stráviť pár rokov v zahraničí, nie je trend posledných rokov. Slováci do sveta odchádzali vo viacerých vlnách zhruba od 18. stor. Prečítajte si zaujímavý rozhovor s Veronikou Petrenkovou, ktorá hovorí o tom, ako sa ocitla v Škótsku, čo ju motivovalo k návratu domov a ako jej táto skúsenosť zmenila život.

» Ako dlho si robila v Škótsku a čo ťa viedlo k tomu, že si si vybrala práve túto krajinu?

To, že som odišla do Škótska, bola tá najbláznivejšia vec, ktorú som v živote spravila, ale určite neľutujem. Rozhodla som sa zo dňa na deň a napísala som sesternici, či by som mohla prísť, ona súhlasila a o týždeň na to som už letela. Som jej a jej priateľovi za to veľmi vďačná. Potrebovala som v živote zmenu a v tej chvíli mi bolo jedno aká bude alebo kde pôjdem, len som zbalila kufor a šla. Bola som tam skoro päť rokov.

» Prácu si mala zariadenú pred твоjím príchodom? Myslíš si, že by sa práca dala nájsť len tak na „blink“? Zbaliť kufre, kúpiť letenku a ísť?

Predtým, ako som prišla, mala som vybavené skoro všetko. Práca v zahraničí je stále dosť, ale nemyslím si, že je dobré odísť len tak na „blink“. Poznám veľa ľudí, ktorým sa to nevyplatilo a bohužiaľ nedopadli dobre a odišli sklamaní.

» Je ťažké žiť v zahraničí? Čo ti dala pracovná skúsenosť v Škótsku? Na čo si si nevedela zvyknúť, prípadne ti dlhšie trvalo kým si si zvykla?

Nemyslím si, že je ťažké žiť v zahraničí, pokiaľ človek vie aspoň trochu jazyk a vie sa prispôbiť životu v danej krajine. V Škótsku je veľa dobrých ľudí, ktorí sú ochotní kedykoľvek pomôcť. To, že som odišla do Škótska, mi dalo veľa. Je to iná krajina ako Slovensko. Môžem povedať, že práca bola ťažká a nemala som ju rada, ale rada som do nej chodila kvôli dobrým kolegom a celému kolektívu. Len na jedinú vec som si nezvykla – škótske počasie. Škóti hovoria, že len jediný deň v roku je leto a to vždy v stredu. Zo začiatku mi to nejako nedávalo zmysel. Po piatich rokoch som to pochopila, ak bolo v lete pekne, tak naozaj to bolo v stredu a fakt len jeden deň.

» Ako si na to bola po jazykovej stránke pred odchodom. V Škótsku je úradným ja-

zykom angličtina, ale predsa prízvuk je iný. Robilo ti to problém? Riešila si nejaké jazykové školy?

Keď som odchádzala do Škótska, moja angličtina bola na bode mrazu, ale mne to nevadilo, pretože tam bolo veľa Slovákov a aj môj šéf bol Slovak, takže som teoreticky angličtinu moc nepotrebovala. Po dvoch rokoch som začala chodiť do školy jedenkrát do týždňa na tri hodiny. V tom istom čase som zmenila pracovnú pozíciu a začala som robiť v mrazničke. Bola som tam jediná baba, takže všetci chalani sa chceli so mnou rozprávať a hlavne tí Škóti. Pre mňa to bolo fajn, mohla som si na nich aplikovať to, čo som sa naučila v škole, plus oni ma učili nové slovíčka, slangy a škótsky akcent. Takže po tých rokoch si môžem povedať, že stále neviem úplne perfektne po anglicky, ale škóčtina mi ide super....)

» Čo ťa práca v Škótsku naučila po profesijnej stránke a čo ti život v tejto krajine dal vo všeobecnosti?

Práca bola jednoduchá, ale ťažká. Celkovo život v Škótsku ma naučil nebáť sa ťažkej práce, naučil ma tiež samostatnosti. Už som sa nemohla otočiť za rodičmi a pýtať od nich pomoc. Musela som sa sama starať o seba.

» Ako by si zhodnotila príjem v Škótsku vs. výdavky na život a porovнала to s príjmami a výdavkami na život na Slovensku? Je životná úroveň vyššia v porovnaní so Slovenskom?

Dnešným dňom je minimálna hodinová mzda v UK £8.21, čo je podstatne viac ako na Slovensku. Samozrejme, že v Škótsku sú ceny o trochu vyššie ako na Slovensku. Aj keď tam človek robí za minimálnu mzdu, stále si môže dovoliť našetriť nejaké úspory alebo ísť jeden – dvakrát ročne na dovolenku. Myslím si, že životná úroveň je tam vyššia.

» Ako by si zhodnotila Škótsko ako krajinu? Akí sú tam ľudia? Uvažovala si nad tým, že by si tam ostala žiť? Čo zavážilo vtom, že si sa vrátila na Slovensko?

Škótsko je neskutočne krásna krajina, plná rôznych zvykov a tradícií, ktoré sú úplne odlišné od tých našich. Veľmi sa mi páčili. Ľudia sú tam milí, priateľskí, aj keď nájde sa sem-tam nejaká výnimka. Škóti sú veľmi hrdí národ.

Z vlastnej skúsenosti môžem povedať, že i keď sú milí a priateľskí, málokedy si k sebe bližšie pripustia cudzinca. Ja som však mala šťastie, že som mala pár škótskych priateľov, ktorí mi ukázali, ako to v ich krajine funguje. Uvažovala som nad tým, že by som v Škótsku ostala žiť, bolo mi tam naozaj veľmi dobre, ale vždy človeku bude chýbať rodina a vždy s ňou bude chcieť byť. Toto ma viedlo naspäť domov.

» Počas života v Škótsku si určite aj navštívila veľa zaujímavých miest. Máš nejaké cestovateľské tipy, ktoré by si nám odporučila?

Precestovala som skoro celé Škótsko a nie iba raz. Určite každému odporúčam navštíviť hlavné mesto Škótska – Edinburgh. Je to prekrásne starobylé mesto, do ktorého sa hneď zamilujete. Niekoľkokrát som bola na jazere Lochness, ale slávnu Nessie som nikdy nevidela. Neďaleko od tohto jazera je mesto Inverness, ktoré tiež stojí za návštevu. Čo ma najviac očarilo, bol ostrov Isle of Skye, na ktorý vedie most z pevniny. Je to malý ostrov, ktorý prejdete autom aj za dva dni. Hlavným mestom je Portree. Nachádza sa tam prístav, kde každý dom je natretý inou farbou. Je to veľmi zaujímavé, pretože škóti sa snažia zachovávať tradície v architektúre a málokedy môžete vidieť dom, ktorý je iný ako ostatné. Pre mňa najkrajšia časť ostrova je maják Neist Point, na ktorý vedie dlhá cesta, počas ktorej uvidíte veľmi veľa oviec. Inak v celom Škótsku je viac oviec ako ľudí. Milujem tú krajinu a dúfam, že sa tam budem môcť ešte vrátiť, ale už len na dovolenku.

» Máš nejaké tipy pre začiatočníkov, ktorí by radi vyrazili za prácou do zahraničia? Čomu sa vyvarovať, čo dodržiavať a ako si čo najviac pobyť v cudzine spríjemniť?

Určite ak by niekto chcel vyraziť za prácou do zahraničia, tak odporúčam aby si bol istý, že prácu a ubytovanie má vybavené na sto percent.

» A na záver posledná otázka. Odporučila by si prácu v Škótsku?

Samozrejme! Krásna krajina, príjemní ľudia a dobré peniaze, ale ťažká práca.

Ďakujeme za rozhovor.

-kbarťkova-

KPR kohútovi nepomohla

Keď som sa šťastne oženil, začal som na novom dvore gazdovať. Veď len tak, zajace, sliepky. Tak sme sa s mladou gazdinou dohodli, že si kúpime kohúta, ale nie hocijakého, ale poriadneho „chovného“.

Poznal som v Hybiach pána, ktorý také choval. Keď mi ho prisľúbil, vzal som ruksak, igelitku, sadol na bicykel a hybaj po kohútika. Kohútik bol jarabaty – krásny, urastený. Dal som zaň nemalý peniaz, už sa presne

nepamätám, ale vyše sto korún to bolo. Vopchal som ho do igelitky, do ruksaku a veselo som sa spustil dole Stupami – domov. Bola jar, pekný deň. Na križovatke som skontroloval stav kohútika. Bol v poriadku. Idem teda ďalej. Na Michalove sa začal nejako trepať, tak som mu vybral hlavu z ruksaka von a pokračoval som v ceste. Keď som prišiel domov, volám na Moniku: „Pod’ sa pozrieť, aký je pekný!“ Ale čo?! Zložím ruk-

sak, vyberiem kohúta a vidím kohút melie z posledného. Čo teraz? Umelé dýchanie?! (KPR) Hádám ho dajako zachránim. A tak som milého kohútika oživoval pekne z úst do zobáka. Veru snažil som sa veľmi, možno až priveľmi, lebo kohút po chvíli načisto odkvácól a bolo po ňom. Od vtedy už kohútov na bicykli nevozím. :)

- Vyrozpáral: Pavel Žiška, Zapisala: ACH-

Starostove novinky

Každý obecný úrad bol doposiaľ prijímateľom a odosielateľom najrôznejšej agendy (oznamy, rozhodnutia, stanoviská, vyjadrenia...) v písomnej podobe. Schválením zákona č. 305/2013 o e-Governmente z 8. 10. 2013 (Zákon o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci) sa začala etapa elektronizácie verejnej správy. Náš Obecný úrad môže zatiaľ iba prijímať túto agendu, nie však odosielať „overene“, tj. s podpisovým vzorom.

Preto sme začiatkom apríla tohto roku poslali na Národný bezpečnostný úrad Slovenskej republiky žiadosť o bezplatné poskytnutie kvalifikovaných dôveryhodných služieb (elektronická pečať a mandátny certifikát), tj. „podpisových vzorov“, ktoré sme ako Obecný úrad povinný používať pri elektronickej komunikácii s právnickými a fyzickými osobami. Do 1. 10. 2018 bolo poskytovanie týchto služieb orgánom verejnej moci spoplatňované.

S konečnou platnosťou sme prišli o 9 530,67 €. Obecné zastupiteľstvo Obce Malužiná na svojom 2. zasadnutí zo dňa 16. 5. 2019 schválilo odpísanie pohľadávky uplatnenej v konkurznom konaní na majetok úpadcu Nový Domov, a.s. Malužiná v sume 9 530,67 € z dôvodu zrušenia konkurzu uznesením Okresného súdu v Banskej Bystrici zo dňa 12. 12. 2011, ktoré nadobudlo právoplatnosť 17. 01. 2012. Táto pohľadávka vznikla nezaplatením dane z nehnuteľnosti a dodávok pitnej vody v rokoch 2003-2004.

„Studený máj, v stodole raj,“ znie jedna zo starých pranostiek, ktoré sa nevzťahujú žiaľ iba na úrodu zeleniny, ovocia či poľnohospodárskych plodín, ale aj na trávnaté plochy. A tie tohto roku rastú a rastú. Preto sme na zrýchlenie kosenia rovnejších plôch zakúpili benzínovú kosačku s pojazdom, ktorá okrem spomínaného zrýchlenia a uľahčenia práce zanechá trávnik v krajšom stave.

Tu chcem poďakovať aj Vám, ktorí skrášľujete našu obec úpravou svojich priedomí.

Ako ste si možno všimli, začali sme s prírodnými prácami na obnovu ďalšej časti chodníka na dolnom konci obce. Rozsah obnovy bude známy podľa projektovej dokumentácie a cenovej kalkulácie, nakoľko máme z MAS Horný Liptov z programu rozvoja vidieka prisľúbených 13000€.

Záverom chcem ešte raz poďakovať tým občanom, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom zapojili do príprav a organizácie tohtoročného Juniálesu. Poďakovanie patrí aj všetkým sponzorom a dobrodincom, ktorí prispeli do bohatej tomboly. Myslím si, že zábava na našej tradičnej kultúrno – spoločenskej akcii sa aj tohto roku vydará. Že je obľúbenou akciou, potvrdzuje aj vysoká účasť detí a dospelých. Človek je predsa len spoločenský tvor.

Ako sme hospodárili v roku 2018?

Dňa 25. 6. 2019 schválilo obecné zastupiteľstvo záverečný účet obce za rok 2018, ktorý predložil starosta obce. Nuž teda, ako hospodárila obec? Uvádžame vybrané položky zaokrúhlené na eurá. Podrobné členenie príjmov a výdavkov je uverejnené na obecnej stránke.

Celkové príjmy obce boli 358.617 €. Z toho 172.878 € bol príjem z bežnej činnosti, z toho 57.629 € bol príjem z daní z nehnuteľností, 58.618 € výnos z príjmov poukázaný územnej samospráve (podielové dane), 289 € príjem za psa, 321 € príjem dane za ubytovanie, 7.035 € bol príjem za komunálny odpad. Z celkových prijatých grantov 34.209 € bol najvyšší príjem na rekonštrukciu miestnych komunikácií od Lesov SR v hodnote 29.901 €, príjem od Dobrovoľnej požiarnej ochrany SR 3.033 € určený na nákup motorovej pily a ostatné príjmy

1.275 € na voľby, civilnú obranu, na Juniáles... Obec prijala zo štátneho rozpočtu 26.911 € na rekonštrukciu požiarnej zbrojnice. Na rekonštrukciu miestnych komunikácií a chodníka bola obec nútená prijať preklenovací krátkodobý úver 93.942 €, nakoľko dotácia z PPA na rozvoj vidieka bola poukázaná obci až v r. 2019. Tento úver bol splatený v r. 2019. Z prostriedkov rezervného fondu bolo prijatých 64.886 €.

Výdavky obce v roku 2018 boli celkom 294.658 €. Z toho bežné výdavky 105.930 € boli použité na správu obce- mzdy, odvody do poisťovní, cestovné náhrady, energie, materiál, dopravné, rutinná a štandardná údržba, vývoz a uloženie komunálneho odpadu, nájomné a ostatný tovar. Z celkovej sumy kapitálových výdavkov 181.165 € bolo použitých 55.000 € na nákup pozemkov, 93.942 € na rekonštrukciu miestnej komunikácie a chod-

níka, 29.901 € prijatých od Lesov SR boli použité na rekonštrukciu miestnej komunikácie (vjazdy do obce) a 2.322 € na rekonštrukciu chodníka z prostriedkov obce. Obec splatila úver na obecnú bytovku v sume 7.563 €.

Celkový majetok obce je 1.115.280 €. Obec má k 31. 12. 2018 na bankových účtoch 132.075 €. Celkové záväzky obce sú 306.661 €. Z toho dlhodobé úvery zo Štátneho rozvoja bývania 184.346 € a úvery prijaté na zabezpečenie predfinancovania spoločných programov SR a EÚ v sume 93.942. Celkové pohľadávky obce sú 13.723 €.

Obecné zastupiteľstvo rozhodlo o prevezení prebytku hospodárenia 35.254,38 € do rezervného fondu obce.

-Marta Španková-
vedúca finančnej komisie

Pijete čaje? Napite sa radšej vody.

Po bylinkových čajoch siahame vždy, keď nás prenasleduje kašeľ, chrípka, jednoducho pri rôznych zdravotných problémoch. Testovanie čajov ukázalo, že nie všetky čaje sú naozaj „liečivé“. Mnohé z nich obsahujú nebezpečné látky, výnimkou nie sú ani detské čaje. Odborníci z českého magazínu dTest analyzovali 12 vzoriek čajov, z ktorých až tretina prepadla kvôli obsahu nežiadúcich látok. Laboranti analyzovali prítomnosť pesticídov, dusičnanov alebo plesní. Tiež skúmali, či miešané čaje neobsahujú zložky jedovatých rastlín. Výsledky sú alarmujúce.

Nadlimitné množstvo pesticídov odborníci odhalili v detských čajoch Mix of Herbs značky Tesco (herbicíd linuron) a Zdravínek pro děti značky Dr. Popov (čaj obsahoval fungicíd tetra-konazol). Stopy po 12 rôznych pesticídoch niesol detský čaj Naše byliny Dětský čaj od firmy

Oxalis a viac ako päť reziduí pesticídov našli aj v čajoch Dětský bylinný čaj pro běžné pití od Apotheke a Zdravínek pro děti od Dr. Popov, informuje Idnes.cz.

S nelichotivým hodnotením skončili aj čaje pre dospelých, napríklad čaj Sedmikvítek značky Valdemar Grešík obsahoval osem pesticídov a Sedmero bylin od Babičky Růženky päť. V troch čajoch od značiek Loyd, Jančův čaj a Valdemar Grešík našli aj zakázaný pesticíd DDT.

S veľmi dobrým hodnotením v laboratóriu uspeli len štyri čaje - Herbal Infusion Alps Breeze značky Lipton, Mountain Herbs značky Teekanne, Bylinný čaj Ďakujem značky Sonnentor a Jančův čaj Bylinná směs.

V prípade čaju Tesco mix of herbs bol podaný podnet na Štátnu poľnohospodársku a potravinársku inšpekciu z dôvodu obsahu toxických lá-

tok. Hrôza. No ja budem radšej celé leto zbierať bylinky na našich malúžinských lúkach. Bio Farma Východná pestuje bylinky na 24 hektároch. Jednoduché a miešané čaje si môžete kúpiť pod značkou BioTatry v podnikovej predajni na Farme vo Východnej a tiež vo vybraných obchodoch po celom Slovensku.

-MaŠpanková-

OTVÁRACIA DOBA V MESIACOCH JÚN - SEPTEMBER

29.06.19 od 13:00 do 14:30

20.07.19 od 14:00 do 16:00

17.08.19 od 14:00 do 16:00

29.08.19 od 13:00 do 14:30

14.09.19 od 14:00 do 16:00

Každú zmenu otváracej doby oznámim najneskôr tri dni vopred.

Viete, že...

- dňa 12. mája konfirmoval Jakubko Pavelka v evanjelickom kostole v Kráľovej Lehote?
- za 1. štvrtrok 2019 sme separovali lepšie v porovnaní s rokom 2018? V roku 2018 sme separovali 30,5% z celkového odpadu, v 1. Q. 2019 už 34,8%. Náš cieľ do konca roku je separovať minimálne 40%! Dosiahneme to spoločne?

INZERCIA

Darujem záväzné poháre 0,3 a 0,7 dcl. Záujemci hlásia sa na tel. číslo 0950 697800.

Oznamy:

Obecný úrad žiada občanov, ktorí nezaplatili daň z nehnuteľností, poplatok za komunálny odpad a daň za psa, aby tak urobili najneskôr do 31.8.2019

DOBRÉ RADY

Včelárstvo je starodávny odbor, ktorému sa človek začal venovať pred tisíckami rokov. Včely človeka sprevádzali od počiatku civilizácie. Prvými skutočnými včelármi boli starí Egypťania okolo roku 4500 pred. n.l. Nielen med, ale aj samotné včely sa tešili ich úcte. Steny kráľovských hrobiek boli zdobené maľbami medu a včiel. Med bol súčasťou väčšiny egyptských medicín a používal sa ako obetný dar bohom. Egypťské ženy cmúľali pre osvieženie dychu tabletky vyrábané z medu a vonných bylín. V starom Ríme bol med súčasťou rôznych pleťových krémov, balzamov, mydiel a kozmetických masiek. Naši predkovia dobre vedeli o liečebných vlastnostiach medu a domáce medicíny obsahujúce med používali napríklad pri ochorení dýchacích ciest a bolesti v hrdle, na zápaly obličiek a močových ciest, alebo na žalúdočné vredy. Produktom včiel je aj peľ. Včelí peľ je najbohatším prírodným zdrojom aminokyselín, vitamínov a minerálnych látok, aký bol doposiaľ objavený. Je pokladaný za zabijaka chorôb v počiatočných štádiách. Včely sú na našej planéte podľa posledných výskumov 100 až 120 miliónov rokov a práve vďaka peľu, ktorý je výživou i liekom včiel, prežili dodnes.

Peľ je právom považovaný za prírodný multivitamín!

Peľ nie je návykový, preto ho môžeme užívať dlhodobo a môžu ho užívať aj deti. Najviac po 2 mesiacoch je však vhodné urobiť prestávku. Preventívne sa dávkuje 20 g peľu denne na celkové povzbudenie organizmu. Pri nárazových liečbach je 2,5 dag denne, najlepšie večer, pretože regenerácia

organizmu prebieha prevažne v spánku. Peľ môžeme užívať aj tak, že ho zmiešame s vodou a medom: 1 čajovú lyžičku obnôžkového peľu a 2 čajové lyžičky peľu rozmiešame v 2 dl vody a užívame 3x denne pred jedlom. Peľ môžeme vmiešať aj do medu: 25 g obnôžkového peľu vmiešame do 250 g medu. Užívame 3x denne 1 čajovú lyžičku. Každodenné užívanie peľu s medom už v krátkom čase zlepši celkový stav organizmu, pôsobí regeneračne na bunky v našom organizme. Na liečenie sa peľ používa aj vo vode, v čaji, jogurte, ovocných a zeleninových šťavách a pod. Podľa zistených skúseností sa doporučuje užívať peľ pri prevencii a liečbe celkovej vyčerpanosti organizmu, pri psychickej únave a strese, na obnovu buniek a tým aj na zlepšenie kondície a výzoru, pri málokrvnosti z nedostatku železa, chorobách pečene, mentálnej anorexii a celkovej podvýžive. Priaznivo pôsobí na zníženie krvného tlaku, pri chorobách prostaty a rekonvalescenciách. Peľ je ideálnou dietetickou doplnkovou potravou pre diabetikov, normalizuje činnosť tráviaceho traktu, tonizuje aktivitu nervového a hormonálneho systému, lieči zápal močových ciest, má močopudný účinok, pomáha pri bolestiach nôh, má mierne laxatívny účinok, odstraňuje z tela jedovaté usadeniny, lieči žltáčku. Peľ upokojuje nervovú sústavu, umožňuje pokojný spánok, lieči ekzémy a vyrážky, anémiu, choroby srdcového svalu, reumatické choroby, ochorenie obličiek, silikózu pľúc. Peľ výrazne znižuje hladinu cholesterolu, lieči ochorenie štítnej žľazy. (viac informácií nájdete v knižnej publikácii "Liečenie včelími produktami")

-Mašpanková-

NARODILI SA

Dňa 15.04.2019 sa narodila Terezka Divoková rodičom Vaneske Divok Filovej a Karolovi Divokovi. Malá Terezka vážila 4020g a merala 53 cm.

Dňa 26.04.2019 sa narodil Miško Cibula rodičom Karin Cibulovej a Miškovi Cibulovi. Malý Miško vážil 4820g a meral 56 cm. Je to druhé dieťaťko rodičov, sestra Eliška sa veľmi tešila na bráčeka.

Dňa 29.04.2019 sa narodil Tobiáš Kriššák rodičom Veronike Kriššákovej a Jakubovi Kriššákovi. Malý Tobiáško meral 49 cm a vážil 3690g. Je to tretie dieťaťko rodičov.

*Vítam ťa na svet drobec malý.
Súdičky nech pre Teba majú život
krásny, ako maľovaný džbán
a v ňom plno radovánok.*

OPUSTILI NÁS

Vo veku 93 rokov nás 23. 5. 2019 navždy opustil pán František Šušel starší. Rodina, priatelia a známi vypravdali zosnulého na poslednej ceste v katolíckom kostole v Malužinej, z jeho obľúbeného miesta, kde zosnulý pôsobil 65 rokov ako kantor. Spi sladko. Česť Tvojej pamiatke!

*Svet je guľatý a čo niekedy vyzerá
ako koniec, môže byť aj začiatok*

BLAHOŽELÁME JUBILANTOM

Oslávili okrúhle životné jubileá:
v apríli – Valéria Rísová – 90 rokov
v máji – Jolana Jankovičová – 70 rokov
v júni – Pavel Petrula – 70 rokov

*Stále sa hovorí, že život je krátky,
ale človek môže mnoho vykonať,
keď ho vie správne využiť.*

Malužinské Novinky - noviny obce Malužiná,
vydáva Obecný úrad Malužiná,
tel. č. 044/5292 221,
email: obecmaluzna@stonline.sk
redaktori: Kristína Bartková, Marta Španková
grafika: jennym, s.r.o.